

Yksityistielain vaikutukset kunnan tehtäviin

Johanna Vilkuna ja Minna Mättö,
Kuntaliitto

Tielautakuntien tehtävät lakkaavat

- Tielautakuntien yksityistielain mukaiset tehtävät lakkaavat 31.12.2019.
- Tielautakunnat:
 - » käsittelevät ennen uuden lain voimaantuloa vireille tulleet asiat vanhan lain säännösten mukaisesti 2019 aikana.
 - » eivät voi ottaa uusia asioita käsiteltäväksi lain voimaantulon (1.1.2019) jälkeen.
- MML ja käräjäoikeudet vastaavat tielautakuntien tehtävistä vuoden 2019 alusta.

Yksityistietoimitukset

- Tielautakuntien yksityistietoimitustehtävät pääasiassa MML:n hoidettavaksi.
- Yksityistietoimituksen suorittaa kunnan kiinteistöinsinööri tai muu kuntaan virkasuhteessa oleva toimitusinsinööri, jos yksityistie sijoittuu kokonaisuudessaan asemakaava-alueelle ja kunta toimii kiinteistörekisterin pitäjänä.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät

- Joitakin uusia tehtäviä (18 §), joista se voi periä maksun:
 - » rakennuksen, rakennelman tai kasvillisuuden poistaminen tietyissä tilanteissa näkemä- ja suoja-alueelta
 - » poikkeuksen myöntäminen rakentamisrajoituksesta.
- Käsittelyssä noudatetaan hallintolain säännöksiä, muutoksenhaku hallintovalitus hallinto-oikeuteen.
- Maksujen periminen edellyttää rakennusvalvonnan taksojen tarkistamista.

Kuntien yksityistieavustukset

- Kunnat voivat halutessaan edelleen avustaa yksityisteitä (84 §).
- Kunta päättää:
 - » tienpitoon myönnettävistä avustuksista
 - » avustuksen ehdoista
 - » käytön valvonnasta
 - » tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi.

Kuntien yksityistieavustukset

- Yksityistielaissa on kaksi uutta pakollista avustuskriteeriä valtion ja kunnan avustuksille:
 - » tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta,
 - » tiekuntaa ja yksityistietä koskevat ajantasaiset tiedot ovat yksityistie-rekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (50 §).
- Kunnan on siis edellytettävä:
 - » avustuksen ehtona, että tiekunta on järjestäytynyt,
 - » tiekuntaa ilmoittamaan avustus-hakemuksessa, ovatko sen tiedot ajantasalla (50 §).

Kuntien yksityistieavustukset

- Yksityistielain mukaiset avustuskriteerit koskevat kaikkia avustusmuotoja:
 - » rahallinen avustus tiekunnalle,
 - » tien kunnossapidon ottaminen kunnan suoritettavaksi kokonaan tai osittain.
- Avustuspäätökset (hallintopäätös):
 - » Vanhan lain aikaisia päätöksiä, jotka ovat voimaissa toistaiseksi, ei tarvitse muuttaa.
 - » Uusia päätöksiä tehtäessä tai entisiä muutettaessa tulee huomioida uudet avustuskriteerit.

Kunnan avustus ja järjestäytymättömät tieosakkaat

- Lain ensimmäisenä voimassa-olovuotena todennäköisesti moni juuri järjestäytynyt tiekunta (mutta ei lainvoimainen) ei ehdi täyttää uusia avustuskriteerejä, kun kunta tekee avustuspäätökset.
- Kunta voi tehdä avustuspäätöksen ehdollisena:
 - » avustus maksetaan kun tiekunta on perustettu ja rekisteröity.

Kunnan avustus kuntalain säännösten perusteella

- Yksityistielain avustuksia koskevia säännöksiä ei sovelleta sopimusteihin, eikä yksityistielaki koske ns. omia teitä.
- Näiden mahdollinen avustaminen perustuu:
 - » Kunnan yleistä toimialaa koskevaan säännökseen (kuntalaki 7 §) sekä
 - » sitä rajoittaviin harkintavallan käyttöä koskeviin säännöksiin ja periaatteisiin.

Kunnan avustus kuntalain säännösten perusteella

- Avustaminen edellyttää hallintopäätöstä perusteluineen.
- Avustamisen tulee olla
 - » Kunnan edun mukaista, yhdenvertaista, oikeudenmukaista, taloudelliset vaikutukset tiedossa.

Lopuksi

- Uudet pakolliset avustuskriteerit tulee huomioida kuntien yksityistieavustuksissa.
- Kuntalain mukaiset avustuspäätökset (sopimustiet, omat tiet) tulee perustella hyvin.
- Kunnilla on jatkossa yleistä neuvontavastuuta vain kunnille jäävien yksittäisten tehtävien osalta.
- Kuntien voi olla hyvä tiedottaa kuntalaisia muuttuneista tehtävistään ja uusista viranomaistahoista.

Yhteystiedot

Liikenneasiantuntija Johanna Vilkuna, Kuntaliitto
Johanna.Vilkuna@kuntaliitto.fi

Lakimies Minna Mättö, Kuntaliitto
Minna.Matto@kuntaliitto.fi